

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра «Публічного управління та підприємництва» (№ 601)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми
Т. Ю. Можевенко Т. Ю. Можевенко
(підпис) (ініціали та прізвище)

«28» серпня 2021 р.

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна практика

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: Експертиза товарів та послуг

(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з 01.09.2021 року

Харків – 2021 р.

Розробник: Черевична Н. І., доцент, к.т.н., доц.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри публічного управління та підприємництва (№ 601)

Протокол № 1 від « 28 » серпня 2021 р.

Завідувач кафедри д.н. з держ. управл.
(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

В.Г. Ковальчук
(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

Приславська Олександрівна
керівниця студентського самоврядування в університеті

(підпис)

Д.В. Комерцій
(ініціали та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Черевична Наталія Іванівна, к.т.н., доцент.
З 2021 з року викладає в університеті наступні дисципліни:

- Вступ до фаху;
- Ідентифікація та методи визначення фальсифікації;
- Експертиза послуг;
- Товарознавство послуг;
- Технічне регулювання;
- Сенсорний аналіз;
- Експертиза товарів;
- Міжнародний консюмеризм.

Напрями наукових досліджень:
товарознавча експертиза та ідентифікація смакових товарів, методологія сенсорного аналізу продовольчих товарів, дослідження проблематики надання послуг бортового харчування.

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – 2 семестр.

Обсяг дисципліни:

3 кредити ЄКТС (90 годин), у тому числі самостійної роботи здобувачів – 90 годин.

Форми здобуття освіти

Денна, дистанційна.

Дисципліна – обов'язкова.

Види навчальної діяльності – самостійна робота здобувача.

Види контролю – поточний, підсумковий (семестровий) контроль (залік).

Мова викладання – українська.

Необхідні обов'язкові попередні дисципліни (пререквізити) – вступ до фаху.

Необхідні обов'язкові супутні дисципліни (кореквізити) – економіка підприємства, макроекономіка.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета

Метою навчальної дисципліни «Навчальна практика» є отримання й оформлення інформації, що дає загальне уявлення про місце проходження практики, предмету та об'єкту дослідження, розвитку навчально-дослідницьких умінь самостійного пошуку й відбору інформації.

Завдання

Теоретична і практична підготовка фахівців з наступних питань: характеристика організації як господарюючого суб'єкта; аналіз організаційної структури підприємства, функціональної області діяльності підприємства та конкретних його структурних підрозділів; аналіз корпоративних документів, що регламентують діяльність підприємства; представлення зібраної інформації у вигляді звіту.

Після опанування дисципліни здобувач набуває наступні **компетентності**:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність спілкуватися іноземною мовою;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність виявляти ініціативу та підприємливість;
- здатність діяти відповідально та свідомо;
- критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності;
- здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур;
- здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності;
- здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур;
- здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур.

Очікується, що після опанування дисципліни здобувачем будуть досягнуті наступні **результати навчання** і він буде:

- використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях;
- застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення

завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності;

- мати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами;

- організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;

- вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей;

- демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати;

- демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.

4. Зміст навчальної дисципліни

Навчальна практика здобувачів спеціальності проводиться у навчальних лабораторіях кафедри публічного управління та підприємництва (№ 601).

Для виконання завдань практики на рівні сучасних вимог зміст практики передбачає як особисту участь студентів у виконанні основних робіт досліджуваних технологій, так і теоретичне вивчення здобувачами основних теоретичних положень досліджуваних дисциплін.

Тема 1. Визначення вмісту нітратів у продуктах рослинного та тваринного походження

Визначити шляхи і джерела забруднення продуктів рослинного і тваринного походження нітратами. Засвоїти принципи і методику контролю продуктів на вміст нітратів. Виявити вплив надлишкового вмісту нітратів у продуктах на організм людини. Ознайомитися з методом визначення вмісту нітратів у продуктах рослинного походження.

Тема 2. Визначення твердості води

З'ясувати причини виникнення твердості води, яка використовується для побутових і технічних цілей. Ознайомлення з методами визначення постійної та тимчасової твердості води та методами її зменшення.

Тема 3. Визначення наявності активного хлору у питній воді

Ознайомитися з нормативними документами з якості питних вод: ДСанПіН 2.2.4-171-10. Визначити мету та розглянути основні методи знезараження питної води. Ознайомитися з основними методами визначення «активного

хлору» у питній воді. Охарактеризувати токсичну дію сполук Хлору на діяльність органів та систем в організмі людини.

Тема 4. Визначення вмісту важких металів та шляхи зниження їх в продуктах харчування

Ознайомлення з методами визначення важких металів у продуктах харчування і сировині, періодичністю контролю продуктів на вміст важких металів, ГДК їх вмісту. Вивчити загальні відомості про вміст важких металів у продуктах харчування і їх шкідливість для людини. Ознайомитися з підготовкою проб та мінералізацію для визначення токсичних елементів за ГОСТ 26929. Ознайомитися з методами визначення свинцю в продуктах харчування за ГОСТ 26932. Ознайомитися з методами визначення кадмію в продуктах харчування за ГОСТ 26933. Ознайомитися з методами визначення миш'яку в продуктах харчування за ГОСТ 26930. Ознайомитися з методами визначення ртуті в продуктах харчування за ГОСТ 26927. Ознайомитися з методами визначення міді в продуктах харчування за ГОСТ 26931. Ознайомитися з методами визначення цинку в продуктах харчування за ГОСТ 26934. Ознайомитися з методами визначення заліза в продуктах харчування за ГОСТ 26928. Ознайомитися з методами визначення олова в продуктах харчування за ГОСТ 26935. Ознайомитися з гранично допустимими концентраціями металів і миш'яку в продовольчій сировині та продуктах харчування, за СанПіН 42-123-4089-86. Ознайомитися з методичними вказівками «Порядок і періодичність контролю продовольчої сировини і продуктах харчування по показниках безпеки».

Тема 5. Контроль якості продуктів харчування за вмістом пестицидів

Ознайомитися з сучасними методами визначення пестицидів у харчових продуктах і воді. Навчитися тлумачити правила та інструктивні методи, що регламентують залишкову кількість пестицидів.

Тема 6. Екологічний контроль непродовольчих товарів

Ознайомитися з санітарно-гігієнічними правилами, нормами виробництва і реалізації непродовольчих товарів. Вивчити загальні відомості про непродовольчі товари, на які установлюються санітарно-гігієнічні правила, норми виробництва і реалізації. Ознайомитися з санітарно-гігієнічними правилами, нормами виробництва і реалізації товарів згідно з СанПіН 42-125-4148, СанПіН 42-123-4240-86

Тема 7. Підсумкове заняття з розв'язанням ситуаційних завдань на основі практичної діяльності торговельних підприємств і вивченого теоретичного і практичного матеріалів

5. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання полягає у вивченні особливостей одного з аналітичних методів дослідження якості.

Завдання складаються керівником практики від Університету. Виконуючи індивідуальне завдання, здобувач зобов'язаний:

- визначити мету і завдання роботи;
- вивчити основні положення теоретичного курсу, пов'язаного з виконанням експериментальної частини роботи;
- проаналізувати дані з літературних джерел;
- спланувати постановку і проведення досліду в лабораторії
- вибрати методи статистичної обробки одержаних експериментальних даних.

Оформлення результатів навчальної практики

Після завершення навчальної практики здобувач подає для перевірки керівнику практики від кафедри таку документацію:

- щоденник проходження практики;
- звіт про проходження практики;
- підписану та завірену керівником бази практики характеристику на здобувача-практиканта, складену за результатами його діяльності.

Звіт про проходження практики оформлюється за загальними вимогами до творчої роботи здобувачів на стандартних аркушах паперу (обсягом 20-25 сторінок) за такою структурою:

- титульна сторінка;
- вступ (резюме практичної діяльності);
- зміст звіту;
- розкриття змісту практики за розділами програми практики;
- висновки і пропозиції;
- додатки.

Звіт повинен бути конкретний і стислий, обов'язково мати графічний матеріал (схеми, таблиці, рисунки, діаграми, графіки), що наочно розкриває суть виконаної роботи і результати дослідження.

Додатками до звіту можуть бути зразки документів, великі за обсягом аналітичні таблиці, складні схеми, зразки інших матеріалів тощо.

Складений здобувачем звіт повинен мати наскрізну нумерацію сторінок. Аркуші повинні бути зшиті.

Звіт перевіряється і затверджується керівниками практики від бази практики і кафедри Університету.

Підведення підсумків навчальної практики

Керівництво бази практики організовує обговорення підсумків роботи здобувачів і оцінює її.

Основні документи про практику (щоденник, звіт про роботу здобувача, характеристика на кожного здобувача) мають бути підписані керівником бази практики та завірені її печаткою.

Документи передаються викладачеві – керівнику навчальної практики.

Захист результатів звіту практики проводить і оцінює викладач — керівник практики від кафедри.

Керівник практики звітує на засіданні кафедри про результати практики здобувачів.

6. Методи навчання

Репродуктивний, проблемного навчання, евристичний (частково-пошуковий), дослідницький.

7. Методи контролю

Поточний і підсумковий (залік).

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Види оцінки та її критерії	Максимальний бал
1. Оцінка керівником від бази практики	
1.1. Характеристика здобувача як члена трудового колективу	10
1.2. Якість та своєчасність виконання поставлених завдань	10
Загальна оцінка керівника від підприємства – бази практики	20
2. Оцінка керівником від університету	
2.1. Якість та своєчасність оформлення звіту та щоденника	10
2.2. Вичерпність і правильність виконання завдань практики	30
Загальна оцінка керівника від університету	40
3. Оцінка комісії за захист звіту з практики	
3.1. Якість презентації	10
3.2. Чіткі та обґрунтовані відповіді	30
Загальна оцінка комісії за захист звіту з практики	40
Загальні підсумка оцінка	100

Під час захисту звіту про проходження практики оцінюються такі вміння здобувача:

- логічно і аргументовано викладати зміст виконаного дослідження;
- оперувати термінологією з професійного профілю;
- аналізувати зміст науково-теоретичної літератури, періодичних джерел; нормативно-правової бази;
- опрацювати літературу, скласти тези;
- аналізувати поточні процеси і явища, що мають місце на базі дослідження;
- використовувати і систематизувати знання з фахових дисциплін.

Прийнята шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90-100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
01-59	незадовільно з можливістю повторного складання

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Здобувач отримує оцінку «відмінно» (90-100), якщо його відповідь повна, розуміння матеріалу глибоке, основні вміння сформовані та засвоєні; виклад логічний, доказовий; висновки і узагальнення точні й пов'язані з явищами навколишнього життя; відгук про проходження студентом практики позитивний; матеріали про проходження практики оформлені за встановленими вимогами.

Здобувач отримує оцінку «добре» (75-89), якщо його відповідь задовольняє зазначеним вимогам, але виклад недостатньо мірою систематизований, окремі вміння недостатньо сформовані, у визначенні понять та узагальненнях наявні окремі неточності, які легко виправляються за допомогою відповідей на додаткові запитання викладача; відгук про проходження практики позитивний; наявні незначні зауваження щодо змісту і оформлення матеріалів про проходження практики.

Здобувач отримує оцінку «задовільно» (60-74), якщо його відповідь свідчить про розуміння ним основних питань програми практики, проте спостерігаються значні прогалини у знаннях; визначення понять нечіткі, неточні, вміння сформовані недостатньо мірою, висновки і узагальнення аргументовані слабо, у них наявні помилки; знання практиканта фрагментарні, неповні; спостерігається невміння працювати з документами; відгук про проходження практики позитивний; недбало оформлено матеріали про проходження практики.

Здобувач отримує оцінку «незадовільно» (0-59), якщо відгук про проходження ним практики негативний; на запитання членів комісії студент не дає правильних відповідей; програма фахової практики виконана не в повному обсязі.

9. Політика навчального курсу

Відпрацювання пропущених занять відбувається відповідно до розкладу консультацій, за попереднім погодженням з викладачем. Питання, що стосуються академічної доброчесності, розглядає викладач або за процедурою, визначеною у Положенні про академічну доброчесність.

10. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

Підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, методичні рекомендації з проведення лабораторних робіт тощо, які видані в Університеті знаходяться за посиланням:

- <http://library.khai.edu/catalog>
- Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням:
<https://mentor.khai.edu/course/view>

11. Рекомендована література

Базова

1. *Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб.* / І. С. Добронравова, О. В. Руденко, Л. І. Сидоренко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). – К.: ВПЦ "Київський університет", 2018. – 607 с.
2. *Методика та організація наукових досліджень: Навч. посіб.* / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.
3. *Методологія наукових досліджень : навч. посіб.* / В. І. Зацерковний, І. В. Тішаєв, В. К. Демидов. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. – 236 с.
4. *Методолія наукових досліджень: Навч. посіб.* / С.В. Каламбет, С.І. Іванов, Ю.В. Півняк Ю.В. – Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. – 191 с.

Допоміжна

5. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація) : навч. посібн. за ред. А. А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.- екон. ун-т., 2010. – 280 с.

12. Інформаційні ресурси

Сайт кафедри k601@khai.edu

1. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua>; <http://www.nau.kiev.ua>; <http://www.ukrpravo.kiev.com>; <http://www.liga.kiev.ua>.
2. Методологія науки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.interpedagogika.ru>.
3. Методологія науки – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : sites.google.com/site/fajrru/Home/scientific.
4. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.
5. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nplu.kiev.ua>.
6. Харківська державна наукова бібліотека ім. Короленка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://korolenko.kharkov.com>.
7. Центр исследований и статистики науки [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.csrs.ru/>.